

DIBUIXAR LA PARAULA, ESCRIURE EL TRAÇ
Isidor Cònsul

Antoni Clapés/ Benet Rossell, A frec (Epigramies/ Epigrafies). Cafè
Central. Barcelona, 1994

Començo amb un tòpic però tant li fa: l'art és la manifestació més alta de la llibertat de l'esperit humà. Sempre ha estat així i per això sabem que és impossible tancar-lo en les cledes de l'ortodoxia, posar-lo en calaixos i prestatges ordenats per la lògica o mirar d'establir fronteres entre la multiplicitat dels llenguatges que genera. Per un altre costat, després de la follia genialoide de les avantguardes, els paisatges de l'art s'han pluralitzat, han plantat una decidida voluntat d'estripar cotilles i han assajat d'esmoliar tantes alternatives individuals com es presentin. Sempre a la recerca d'espais nous, amb la flaca de vorejar alternatives singulars i compartir experiències, jocs de formes i projectes de llenguatge diferents. Entre les geografies poètiques, una sortida habitual -gairebé clàssica, a hores d'ara- ha estat la col.laboració entre literats i artistes plàstics. I per aquests verals nostres podem vantar-nos d'un llegat de col.laboracions mútues on s'han harmonitzat artistes d'alta solvència en el ram de la plàstica (Joan Miró, Antoni Tàpies o Josep M. Subirachs, per posar alguns noms), i escriptors de mida semblant com Salvador Espriu, Joan Brossa o bé Pere Gimferrer.

En el volum A frec (Epigramies/Epigrafies), la col.laboració entre el poeta Antoni Clapés i l'artista plàstic Benet Rossell s'inscriu sense esforç en aquest paisatge de conjuncions que malda per armar amb paraules el traç pictòric i que sotmet els versos a l'escriptura plàstica del pintor. Del conjunt, en surt una experiència que no és gens fàcil d'explicar, tal com diuen que succeeix amb les experiències de tipus místic, i que sovint reclama l'ajut d'un metallenguatge de connotacions tan singulars -i

críptiques- com el pròleg de Víctor Sunyol que acomboia l'experiència. Fet i fet, potser es tracta, com apunta el poeta, d'esborrar qualsevol sentit per poder sentir i d'ascendir fins al cim/ i continuar, /atravessant el vent./ Gosar anar més enllà, encara...

Aquest treball mancomunat de pèl i ploma, d'expressió plàstica i literatura, ofereix una alternativa nova i una manera particular de llegir, sentir i interpretar la creació poètica. Sovint, comprendre un poema demana esquinçar els vel·ls del misteri i penetrar un món atapeït d'enigmes i subtileses. Com a lector, m'agradaria donar fer que l'acte de llegir un poema pot arribar a ser, en ell mateix, un exercici creatiu. Girat endins, un bon lector esdevé l'artista d'una íntima i personal representació. Com el músic que executa amb precisió les notes del pentàgrama literari; o com la ballarina que enriqueix amb la sinuositat del propi cos la música que la flanqueja; o com la veu i l'ofici de l'actor que fa viure el personatge de la ficció. I succeeix manta vegades que el músic, la ballarina o l'actor arrodoneixen amb tarannà propi el misteri d'uns fulls impresos o d'uns gargots no del tot accessibles per a la majoria.

Diria que Antoni Clapés i Benet Rossell han trobat la doble mesura d'un art propi i la base d'un faristol ajustat per a interpretar-se mútuament. Com si s'haguessin fet lectors l'un de l'altre i tots dos llenguatges -Mots contra la paret / escletxes en el temps- s'avinguessin a combregar el pa diferent d'una mateixa realitat. Llegeixo a la informació de la solapa que es tracta d'una col.laboració falcada a hores d'ara per mitja dotzena de referències. Quatre llibres, d'una banda (El laberint del cal.lígraf, 1990, Epigrafies/ Epigramies, 1991, A fum de sabatots, 1993, i aquest A freq que ara es presenta), i dues carpetes per un altre costat: Mil a Miró (1993) i Laberint (1994). Potser és per això que, com a lector

i observador del doble llenguatge, intueixo que el duet funciona i que hi ha una evident harmonia entre el traç gruixut i els arabescs de cal·ligrafia picada de Benet Rossell i els versos que hi contrapunta Antoni Clapés. I vicerversa.

Isidor Cònsul